

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
„ 31 ” 08 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з НІПР
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
„ 31 ” 08 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНІНОТ
Святослав ПИТЕЛЬ
„ 31 ” 08 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни „ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань 07 „УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ”

Спеціальності 072 „Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”

Освітньо-професійна програма «Фінанси»

Кафедра ФІНАНСІВ ІМ. С. ЮРІЯ

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні заняття	ІРС (год)	Тренінг (год)	СРС (год)	Разом (год)	Екзамен (семестр)
Денна	I	I	30	15	5	4	96	150	I
заочна	I	I	8	4	-		138	150	II

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 07 „Управління та адміністрування” спеціальності 072 „Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.)

Робочу програму склали д.е.н., проф. Олена СИДОРОВИЧ
к.е.н., доц. Андрій КІЗИМА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів ім. С. І. Юрія, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Зав. кафедри Ольга КИРИЛЕНКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності з фінансів, банківської справи та страхування, протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності Ольга КИРИЛЕНКО

Гарант ОП Володимир ГОРИН

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

1. Опис дисципліни «Податковий менеджмент»

Дисципліна – Податковий менеджмент	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни – обов'язкова Мова викладання – українська
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки: Денна – 1. Семестр: Денна – 1.
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: Денна – 30 год. Практичні заняття: Денна – 15 год.
Загальна кількість годин - 150		Самостійна робота: Денна – 96 год. (в т. ч. тренінг – 4 год.) Індивідуальна робота: Денна – 5 год.
Тижневих годин - 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Податковий менеджмент»

2.1. Мета вивчення дисципліни: формування знань з теоретичних та методологічних основ податкового менеджменту, сприяння підготовці висококваліфікованих фахівців для різних сфер фінансової системи, які володіють інноваційним мисленням та ґрунтовними знаннями сучасної фінансової науки, здатністю до оцінювання фінансової політики держави із застосуванням сучасного методологічного інструментарію, навиками імплементації інклюзивного підходу до управління фінансовою системою, практичними знаннями щодо прийняття складних управлінських рішень в умовах невизначеності та ризиків, динамічних змін у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з урахуванням компетентностей, що дасть їм можливість бути активно залученими у національний інформаційний, дослідницький та професійний простір.

У процесі вивчення дисципліни студент повинен оволодіти теоретичними та організаційними основами функціонування податкового менеджменту в Україні, навичками використовувати основні категорії податкового менеджменту у процесі управління процесами оподаткування.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Головним завданням курсу «Податковий менеджмент» є набуття студентами ґрунтовних теоретичних знань з питань реалізації засад податкового менеджменту в Україні. Окреслення основного кола проблем функціонування податкового менеджменту та шляхів їх вирішення. Набуття студентами навичок застосування на практиці теоретичних положень податкового менеджменту як на загальнодержавному рівні, так і на рівні місцевих громад та господарюючого суб'єкта.

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студентів із головними організаційними та методичними питаннями реалізації процесів податкового менеджменту в Україні.

Основні завдання проведення лекцій полягають у:

- викладенні студентам, у відповідності із робочою програмою дисципліни, теоретичних основ управління оподаткуванням в Україні, організаційно-правових засад державного податкового менеджменту, морально-етичних та фіскально-соціологічних аспектів податкового менеджменту в Україні, а також – теоретичних і методологічних засад реалізації корпоративного та персонального податкового менеджменту;

- сформувані у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Податковий менеджмент» та здатність оцінювати межі власної фахової компетентності і підвищувати професійну кваліфікацію.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички у сфері податкового менеджменту в Україні.

Основні завдання проведення практичних занять:

- закріпити теоретичні знання, отримані на лекційних заняттях;
- сформувані вміння застосовувати інноваційні підходи у реалізації податкового менеджменту;

- засвоїти методику та інструментарій здійснення податкового регулювання в Україні;

- опанувати фіскальні технології та морально-етичні аспекти реалізації засад податкового менеджменту фіскальними органами України;

- засвоїти основи організації податкового обліку на підприємстві, податкового планування та бюджетування окремих податкових платежів;

- навчитися застосовувати положення податкового законодавства, зокрема угод про запобігання подвійного оподаткування, трансфертне ціноутворення у міжнародному податковому плануванні;

- сформувані вміння розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері справляння податків.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

Здатність:

- виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- приймати обґрунтовані рішення;
- оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію;

- застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;

- розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Засвоєння знань за програмою вступного фахового випробування по спеціальності (додаткового вступного фахового випробування по спеціальності).

2.5. Результати навчання :

Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і управляти ними.

Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

3. Програма дисципліни «Податковий менеджмент»

Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні основи податкового менеджменту в Україні

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту

Зміст поняття «управління оподаткуванням». Органи управління податковими відносинами. Фактори, які обумовлюють необхідність вдосконалення управління оподаткуванням. Зміст поняття «податковий менеджмент». Завдання і мета податкового менеджменту. Структура і складові податкового менеджменту. Суб'єкти і об'єкти податкового менеджменту. Організаційні і правові засади функціонування державного податкового менеджменту. Державна податкова та митна служба у структурі управління оподаткуванням. Система органів державної податкової та митної служби, головні проблеми їх функціонування. Стратегічні напрями їх розвитку. Напрями модернізації державної податкової та митної служби України. Програма модернізації ДПС: основні напрями структурної реорганізації та розвитку інформаційної інфраструктури. Менеджмент справляння податків в умовах реформування економіки України.

Література: 2, 7, 11, 14, 15, 21, 22, 23, 25, 26, 34.

Тема 2. Податкове прогнозування і планування – складова частина державного податкового менеджменту

Зміст поняття «податкове прогнозування і планування». Основні завдання і об'єкти податкового прогнозування і планування. Поняття макроекономічного прогнозування. Прогнозування обсягів дохідної частини бюджетів. Основні завдання та функції структур, які займаються аналізом і плануванням податкових надходжень. Сфери податкового планування. Методи прогнозування і планування. Фактори, які впливають на якість прогнозування і планування податкових надходжень.

Література: 4, 6, 8, 9, 16, 17, 19, 20, 36, 38.

Тема 3. Прогнозування податків, зборів (обов'язкових платежів): методичні аспекти

Методика прогнозування: податку на доходи фізичних осіб; податку на прибуток; податку на додану вартість; акцизного податку, місцевих податків і зборів. Напрями покращення адміністрування податків і зборів в контексті застосування інноваційних підходів.

Література: 2, 4, 6, 8, 9, 17, 19, 20, 29, 36, 38.

Змістовий модуль 2. Структурна організація податкового менеджменту

Тема 4. Податкове регулювання як складова частина державного податкового менеджменту.

Зміст поняття «податкове регулювання». Механізм бюджетно-податкового регулювання. Способи податкового регулювання: податкові пільги, штрафні санкції, податкові ставки. Методи податкового регулювання: інвестиційний податковий кредит; податкові канікули; легалізація неоподаткованих доходів; міжнародні угоди про уникнення подвійного оподаткування; оптимізація податкових ставок. Принципи організації системи податкового стимулювання. Пільги в оподаткуванні юридичних осіб як фактор бюджетного процесу в Україні. Недоліки пільгового оподаткування. Шляхи вдосконалення податкового регулювання економіки.

Література: 16, 19, 20, 24, 29.

Тема 5. Податковий контроль – складова частина фінансового контролю і податкового механізму.

Зміст державного податкового контролю як елементу фінансового контролю і податкового механізму. Джерела інформації для податкового контролю. Поняття про контролюючі органи та їх компетенцію. Порядок проведення перевірок суб'єктів підприємницької діяльності: права органів ДПС; періодичність і порядок проведення перевірок. Основні типові способи здійснення правопорушень у сфері оподаткування і методи їх виявлення. Причини ухилення від сплати податків. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства: фінансова, адміністративна та кримінальна.

Література: 2, 10, 12, 16, 28, 29, 30, 32, 34, 39, 40.

Тема 6. Корпоративний податковий менеджмент у системі управління оподаткуванням.

Корпоративний податковий менеджмент як складова частина управління оподаткуванням. Взаємозв'язок корпоративного податкового менеджменту і управлінського процесу на підприємстві. Мета, суб'єкти і об'єкти корпоративного податкового менеджменту. Процеси корпоративного податкового менеджменту. Ефективний корпоративний податковий менеджмент – протизаконадному ухиленню від сплати податків. Фактори, які впливають на ефективність корпоративного податкового менеджменту.

Література: 10, 27, 28, 29, 31, 33, 36, 38, 42, 45.

Тема 7. Податкове планування у системі корпоративного податкового менеджменту.

Зміст поняття “податкове планування”. Концептуальні підходи щодо суті податкового планування. Відмінності між плануванням податкових платежів та податковим плануванням. Принципи податкового планування на підприємстві. Етапи податкового планування.

Література: 10, 16, 17, 19, 20, 27, 28, 29, 33, 36, 38.

Тема 8. Міжнародне податкове планування.

Зміст і завдання міжнародного податкового планування. Стадії процесу міжнародного податкового планування. Форми і методи податкового планування. Взаємозв'язок і взаємозалежність податкового планування і податкового права. Види міжнародного податкового планування. Мета, суб'єкти і об'єкти корпоративного податкового планування та індивідуального (особистого) міжнародного податкового планування. Основи міжнародного податкового інвестування.

Література: 18, 19, 20, 22, 24, 25, 41, 46, 47, 48.

Тема 9. Морально – етичні аспекти запровадження податкового менеджменту в Україні.

Фіскальна соціологія в теоретичних розробках науковців. Морально-етичні аспекти реалізації податкового менеджменту. Фактори, що впливають на податкове мислення, податкову етику, податкове сприйняття. Самооцінка компетентності у сфері сплати податків. Податкові технології, їх вплив на податкову діяльність платників податків. Антифіскальна поведінка платників податків: причини, передумови, наслідки. Рівень податкової культури в суспільстві. Податкові девіації, їх причини та різновиди. Девіантна, деліквентна та кримінальна поведінка платників податків. Механізми боротьби з девіантною поведінкою платників податків.

Література: 5, 13, 15, 18, 21, 28, 29, 29, 32, 35.

Тема 10. Діджиталізація взаємовідносин платників податків і контролюючих органів.

Електронні сервіси Державної податкової служби: Електронний кабінет платника податків; Сервіс «info TAX»; Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс (ЗІР); Антикорупційний сервіс «Пульс». Електронні сервіси декларування податкових зобов'язань в Україні. Переваги електронної звітності, перед традиційним паперовим методом подання звітів. Недоліки програм для здачі електронної звітності. Вибір програми для здачі звітності в електронній формі. Безкоштовні програми для подання звітності (електронний кабінет платника податків; Єдине вікно подання електронної звітності; OPZ). Комерційні програми для подання звітності («MeDoc», «Арт-звіт плюс», «iFin», «1С-Звіт», «Соната», «Taxer»)

Література: 1, 2, 3, 8, 10, 29, 30, 31, 37, 38, 43, 44, 44.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Податковий менеджмент»

Денна форма навчання

	<i>Кількість годин</i>				
	<i>Лекції</i>	<i>Практичні заняття</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Індивідуальна робота</i>	<i>Контрольні заходи</i>
Змістовий модуль 1.					
Теоретико-організаційні основи податкового менеджменту в Україні					
Тема 1. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту	3	1	9	1	Поточне опитування і тестування
Тема 2. Податкове прогнозування і планування – складова частина державного податкового менеджменту.	3	2	10	-	Поточне опитування і тестування
Тема 3. Прогнозування податків, зборів (обов'язкових платежів): методичні аспекти	3	2	10	1	Поточне опитування і тестування
Змістовий модуль 2.					
Структурна організація податкового менеджменту					
Тема 4. Податкове регулювання як складова частина державного податкового менеджменту.	3	1	9	1	Поточне опитування і тестування
Тема 5. Податковий контроль - складова частина фінансового контролю і податкового механізму.	3	1	9	1	Поточне опитування і тестування
Тема 6. Корпоративний податковий менеджмент у системі управління оподаткуванням.	3	2	9	-	Поточне опитування і тестування

Тема 7. Податкове планування у системі корпоративного податкового менеджменту.	3	1	9	1	Поточне опитування і тестування
Тема 8. Міжнародне податкове планування.	3	1	9	-	Поточне опитування і тестування
Тема 9. Морально – етичні аспекти запровадження податкового менеджменту в Україні.	3	2	9	-	Поточне опитування і тестування
Тема 10. Діджиталізація взаємовідносин платників податків і контролюючих органів.	3	2	9	-	Поточне опитування і тестування
Тренінг	-	-	4	-	
Разом	30	15	96	5	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту

Мета: засвоїти основні положення щодо змісту поняття податковий менеджмент

1. Управління оподаткуванням в умовах трансформації економіки України.
 2. Державний податковий менеджмент у системі управління оподаткуванням.
 3. Державна податкова служба у структурі державного податкового менеджменту.
- Література: 2, 7, 11, 14, 15, 21, 22, 23, 25, 26, 34.

Практичне заняття 2. Податкове прогнозування і планування - складова частина державного податкового менеджменту

Мета: визначити роль та значення податкового прогнозування і планування як складової бюджетного процесу

1. Зміст поняття “податкове прогнозування і планування”.
 2. Макроекономічне прогнозування – основа бюджетного процесу.
 3. Методи прогнозування і планування.
 4. Фактори, які впливають на якість прогнозування і планування.
- Література: 4, 6, 8, 9, 16, 17, 19, 20, 36, 38.

Практичне заняття 3. Прогнозування податків, зборів (обов’язкових платежів): методичні аспекти

Мета: освоїти методики прогнозування і планування основних бюджетотворюючих податків

1. Прогнозування податку на прибуток та податку на доходи фізичних осіб.
 2. Прогнозування податку на додану вартість та акцизного податку.
 3. Прогнозування окремих місцевих податків та зборів.
- Література: 2, 4, 6, 8, 9, 17, 19, 20, 29, 36, 38.

Практичне заняття 4. Податкове регулювання в Україні

Мета: зрозуміти роль податкового регулювання як основного способу регулювання економічних процесів в країні

1. Податкове регулювання як складова частина державного податкового менеджменту.
2. Методи податкового регулювання.

3. Способи реалізації податкового регулювання в Україні.

Література: 16, 19, 20, 24, 29.

Практичне заняття 5. Податковий контроль – складова частина фінансового контролю і податкового механізму

Мета: засвоїти положення щодо методики здійснення податкових перевірок як основної форми податкового контролю

1. Зміст податкового контролю.

2. Порядок проведення перевірок суб'єктів підприємницької діяльності органами ДПС України.

3. Основні причини і типові способи здійснення правопорушень у сфері оподаткування та методи їх виявлення.

4. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

Література: 4, 5, 6, 8, 9, 10, 19, 20, 21, 23, 31.

Практичне заняття 6: Корпоративний податковий менеджмент у системі управління підприємством

Мета: визначити необхідність впровадження основних елементів податкового менеджменту на підприємстві в умовах ринкової економіки

1. Зміст категорії “корпоративний податковий менеджмент” та його елементи.

2. Фактори які впливають на ефективність корпоративного податкового менеджменту.

3. Мета, суб'єкти і об'єкти корпоративного податкового менеджменту.

4. Процеси корпоративного податкового менеджменту.

5. Умови забезпечення ефективного корпоративного податкового менеджменту.

Література: 10, 27, 28, 29, 31, 33, 36, 38, 42, 45.

Практичне заняття 7: Податкове планування у системі корпоративного податкового менеджменту

Мета: освоїти основні навички щодо податкового планування як основної форми оптимізації фінансово-господарської діяльності

1. Зміст поняття “податкове планування”.

2. Принципи податкового планування.

3. Етапи податкового планування.

Література: 10, 16, 17, 19, 20, 27, 28, 29, 33, 36, 38.

Практичне заняття 8: Міжнародне податкове планування

Мета: розуміти необхідність існування міжнародного податкового планування в умовах глобалізації

1. Зміст поняття “міжнародного податкового планування”.

2. Форми і методи податкового планування.

3. Взаємозв'язок і взаємозалежність податкового права і податкового планування.

4. Види міжнародного податкового планування.

5. Основи міжнародного податкового інвестування.

Література: 18, 19, 20, 22, 24, 25, 41, 46, 47, 48.

Практичне заняття 9. Морально – етичні аспекти запровадження податкового менеджменту в Україні

Мета: розуміти необхідність дослідження природи існування ухилення від сплати податків і методів боротьби з ним

1. Фіскальна соціологія в теоретичних розробках вітчизняних та зарубіжних науковців.
 2. Фіскальні технології та морально-етичні аспекти реалізації засад податкового менеджменту податковими органами.
 3. Податкова етика, закономірності сприйняття та податкового мислення платників податків.
 4. Ухилення від оподаткування як різновид антифіскальної поведінки платників податків.
- Література: 5, 13, 15, 18, 21, 28, 29, 29, 32, 35.

Практичне заняття 10. Діджиталізація взаємовідносин платників податків і контролюючих органів.

Мета: сформувати здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері справляння податків

1. Електронні сервіси Державної податкової служби.
 2. Електронні сервіси декларування податкових зобов'язань в Україні.
 3. Безкоштовні програми для подання звітності (електронний кабінет платника податків; Єдине вікно подання електронної звітності; OPZ).
 4. Комерційні програми для подання звітності («MeDoc», «Арт-звіт плюс», «iFin», «1С-Звіт», «Соната», «Тахег»).
- Література: 1, 2, 3, 8, 10, 29, 30, 31, 37, 38, 43, 44, 44, 49.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Полягає у вирішенні кожним студентом завдання, яке полягає у розв'язку завдань як щодо практичних засад реалізації державного, корпоративного та персонального податкового менеджменту, з обов'язковими висновками і обґрунтованими пропозиціями.

Пропонується два варіанти виконання комплексного практичного індивідуального завдання (на вибір студента):

Варіант 1: Полягає у розробці кожним студентом моделі розвитку країни на середньо і довгострокову перспективу на основі макропоказників і з врахуванням певних ризиків соціально-економічного розвитку.

Варіант 2: Полягає у здійсненні аналізу ефективності податкового планування на рині підприємства чи домогосподарства на основі розрахунку показників економії податкових платежів.

7. Тематика самостійної роботи студентів

1. Податковий менеджмент: організаційні, правові та етичні аспекти.
2. Органи управління податковими відносинами.
3. Організаційні і правові засади функціонування державного податкового менеджменту.
4. Система органів державної податкової служби.
5. Напрями модернізації Державної податкової служби України.
6. Менеджмент справляння податків в умовах реформування економіки України.
7. Еволюція державного податкового менеджменту в Україні.
8. Теоретичні і практичні засади державного податкового менеджменту.
9. Основні завдання і об'єкти податкового прогнозування і планування.
10. Поняття макроекономічного прогнозування.
11. Прогнозування обсягів дохідної частини бюджетів.

12. Основні завдання та функції структур, які займаються аналізом і плануванням податкових надходжень.
13. Методи прогнозування і планування.
14. Фактори, які впливають на якість прогнозування і планування податкових надходжень.
15. Податкове прогнозування і планування – складова частина державного податкового менеджменту.
16. Податковий менеджмент у країнах ринкової економіки.
17. Методи податкового регулювання. Принципи організації системи податкового стимулювання.
18. Пільги в оподаткуванні юридичних осіб як фактор бюджетного процесу в Україні.
19. Недоліки пільгового оподаткування.
20. Шляхи вдосконалення податкового регулювання економіки.
21. Податкове регулювання як фактор стабілізації економіки України.
22. Податкові пільги і стимули: необхідність та ефективність застосування в умовах перехідної економіки.
23. Поняття про контролюючі органи та їх компетенцію в умовах військової агресії РФ.
24. Порядок проведення перевірок суб'єктів підприємницької діяльності.
25. Основні типові способи здійснення правопорушень у сфері оподаткування і методи їх виявлення.
26. Причини ухилення від сплати податків.
27. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.
28. Податковий контроль – складова частина фінансового контролю.
29. Мета, суб'єкти і об'єкти корпоративного податкового менеджменту.
30. Ефективний корпоративний податковий менеджмент – протипага незаконному ухиленню від сплати податків.
31. Корпоративний податковий менеджмент у системі управління підприємством.
32. Податкове планування у системі корпоративного податкового менеджменту.
33. Оцінка податкового навантаження на підприємство та шляхи його зменшення.
34. Концептуальні підходи щодо суті податкового планування.
35. Етапи податкового планування на підприємстві.
36. Зміст і завдання міжнародного податкового планування.
37. Оцінка податкового навантаження в Україні.
38. Податки в Україні: від каральної до стимулюючої функції.
39. Морально-етичні аспекти податкового менеджменту в умовах військового стану.
40. Діджиталізація взаємовідносин платників податків і контролюючих органів.

8. Організація і проведення тренінгу

Тренінг (англ. *training*) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. *to train* — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування — система підготовки людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення з темою тренінгового заняття.
2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття.
3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань тренінгового заняття.
4. **Підведення підсумків.** Обговорюються результати виконання завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

Тренінг спрямований на засвоєння отриманих знань та практичну їх реалізацію через: складання прогнозу податкових платежів, виявлення та аналіз факторів, які впливають на рівень податкового навантаження.

На основі бухгалтерської звітності підприємства студентам необхідно:

- 1) Визначити розмір сплачуваних підприємством податкових платежів за аналізований період;
- 2) Розрахувати рівень податкового навантаження на підприємство;
- 3) Скласти податковий календар для даного підприємства за аналізований період.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен.

10. Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування, презентації результатів виконаних завдань, оцінювання результатів модульної контрольної роботи, оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання, оцінювання результатів самостійної роботи студентів, наукова дискусія, інші види індивідуальних і групових завдань, екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) – тестування, опитування, самостійна робота, усний колоквіум	20
Модуль 2 (теми 4-10) – тестування, опитування, самостійна робота, ректорська контрольна робота	20
КППЗ + тренінг (теми 1-10)	20

Екзамен (теми 1-10) – питання, тести, завдання	40
Разом	100

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **модуль 1** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Усне опитування (студент повинен отримати не менше однієї оцінки за відповідь на практичному занятті)	10
Тестування на практичному занятті	10
Самостійна робота	20
Усний колоквиум за темами Змістового модуля 1	60
Разом	100

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **модуль 2** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Усне опитування (студент повинен отримати не менше однієї оцінки за відповідь на практичному занятті)	10
Тестування на практичному занятті	10
Самостійна робота	10
Ректорська контрольна робота за усіма темами навчального курсу	70
Разом	100

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **модуль 3** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Комплексне практичне індивідуальне завдання	70
Активність під час проведення тренінгу	30
Разом	100

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **екзамен** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теоретичне питання 1	30
Теоретичне питання 2	30
Тести (10 тестів)	10
Практичне завдання	30

11. Форми і критерії оцінювання

При оцінюванні роботи студента при складанні форм контролю за кожен компонент виставляється оцінка у діапазоні 1-100 балів з наступною інтерпретацією:

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.

75-89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65-74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60-64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Тестування під час заняття:

10 тестів, правильна відповідь на кожен із яких оцінюється у 10 балів.

Самостійна робота:

90-100 балів – у повному обсязі володіє матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст питань самостійної роботи.

75-89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні питань самостійної роботи не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65-74 бали – в цілому володіє матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60-64 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст питань самостійної роботи, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-59 балів – не володіє матеріалом, не розкриває зміст питань самостійної роботи.

Модульна робота:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65–74 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60–65 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

КПЗ:

підготовка КПЗ

90–100 балів – зміст КПІЗ повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, обґрунтоване застосування методології і методів наукового дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75–89 балів – зміст КПІЗ в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, обґрунтоване застосування методології і методів наукового дослідження, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

1-59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

презентація КПІЗ

90–100 балів – під час презентації результатів виконаного КПІЗ демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, показує уміння аналізувати і узагальнювати практичний матеріал; високий рівень підготовки презентації.

75-89 балів – матеріал презентує у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але допускається незначних помилок у формулюванні понять, проведенні розрахунків, презентація роботи має незначні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

60–74 бали – матеріал презентує фрагментарно, без логічної послідовності, презентація роботи при цьому має значні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

1-59 балів – матеріал КПІЗ представлений без презентації, презентація має формальний характер.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань.

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

1-59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
90-100	A (відмінно)	Відмінно	студент володіє глибокими знаннями теоретичного матеріалу, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і грамотно будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок
85-89	B (дуже добре)	Добре	студент ґрунтовно засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається незначних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту, при відповіді на додаткові запитання або при аналізі практичного матеріалу
75-84	C (добре)		студент добре засвоїв теоретичний матеріал, переважно володіє аспектами з першоджерел і рекомендованої літератури, аргументовано викладає його, але дає неповні відповіді на запитання; має практичні навички, висловлює свої міркування щодо основних проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу
65-74	D (задовільно)	Задовільно	студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або вказують на відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю
60-64	E (достатньо)		студент володіє поверховими знаннями теоретичного матеріалу навчальної дисципліни, слабо орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання переважно залишаються без відповіді; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє суттєві неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю
35-59	FX (незадовільно-но з можливістю повторного складання)	Незадовільно	студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		студент практично не володіє навчальним матеріалом дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Обов'язковий повторний курс навчання по дисципліні

12. Інструменти, обладнання, методичне та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-10
2.	Навчально-методичний комплекс з дисципліни	1-10
3.	Мультимедійний проектор EpsonEB-505	1-10
4.	Проекційний екран	1-10
5.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-10
6.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-10
7.	Персональні комп'ютери	1-10
8.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-10
9.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-10
10.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-10
11.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-10
12.	Google Forms, Google Sheets	1-10

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Бурашнікова О. С. Стратегія цифрових трансформацій управління системи податкової служби: теорія і сучасна практика. Science, innovations and education: problems and prospects : the 14th International scientific and practical conference (August 25–27, 2022). CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. P. 410–419. <https://mail.google.com/mail/u/0/?ogbl#sent/FMfcgzGqQJhDPznlSwczTRJVhgVfrDNv?projector=1&messagePartId=0.1>

2. Бурашнікова О. С., Воронкова В. Г. Зарубіжний досвід цифровізації податкової служби у країнах ЄС. Актуальні питання сталого науково-технічного та соціально-економічного розвитку регіонів України: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції за участю молодих науковців. Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. С. 97–100. <https://www.znu.edu.ua/ukr/university/11929/12623/12803>

3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI із змінами та доповненнями [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

4. Ватаманюк О.С. Агресивне податкове планування: негативні наслідки та напрями протидії. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. Випуск 1(9). 2018. С.153–158.

5. Висоцька, І. Б., Родченко, С. С., & Лелюк, Н. Є. (2023). Протидія ухиленню від сплати податків в умовах воєнного стану. *Академічні візії*, Електронний ресурс. Режим доступу: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/378>

6. Галушак М.П., Галушак О.Я., Кужда Т.І. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник для економічних спеціальностей. Тернопіль : ФОП Паляниця, 2021. 160 с. 5.

7. Герчаківський С.Д. Митна справа: Навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2020. 316 с.

8. Глущенко Я. І., Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є., Черненко Н. О. Концептуальні засади податкового планування підприємств у контексті Четвертої промислової революції. Бізнес Інформ. 2021. №4. С. 210–216. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-210-216>

9. Греца Я.В. Зміст, правові засоби та межі податкового планування: зарубіжний досвід та українська практика : монографія. Ужгород : ТОВ «РІК-У». 2020. 420 с.
10. Електронний кабінет платника податків URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/help/>
11. Євтушевська О.О., Лагодієнко Н.В., Іванченкова Л.В. Податкова політика як складова державного податкового менеджменту. Інвестиції: практика та досвід № 4/2022. С. 32-37
12. Жмудінський В.П. Недопущення до проведення податкової перевірки: правові наслідки. Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право. 2023. № 1 (57). С. 190–196.
13. Кізіма А., Кізіма Т. Ідентифікація причин та потенційних наслідків фінансового шахрайства. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2019. Вип. 2. С. 47-56.
14. Кізіма А., Кізіма Т., Лободіна З. Оптимізація витрат бюджетних коштів на організацію діяльності держави. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. 2018. Випуск 2 (25). С. 183-190.
15. Кізіма А., Лободіна З. Трансформація технологій бюджетування в контексті забезпечення інклюзивного сталого зростання держави. Світ фінансів. Випуск 1 (66). 2021. С. 24-37.
16. Кізіма А.Я, Лободіна З.М., Марущак Л.І. Оцінювання фіскальної та регулюючої ролі ПДВ. Галицький економічний вісник. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. 2020. №6 (67).
17. Крючкова, Н. М. (2023). Прогнозування і вплив зміни податкової політики на соціально-економічні показники України. *Академічні візії*, Електронний ресурс. Режим доступу: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/504>
18. Леган І. М., Супрунова І. В. (2021). Офшорні юрисдикції як інструмент тінізації економіки та транснаціональної злочинності. *Право та державне управління*, 2. 133–139.
19. Лисенко, А. М. Методи прогнозування та податкового планування: вплив їх вибору на формування рішень у сфері оподаткування, аудиту та аналізу / А. М. Лисенко, С. С. Акімов // Причорноморські економічні студії. 2023. Вип. 81. С. 208–212.
20. Лозовська Л.І., Бандоріна Л.М., Савчук Л.М., Удачина К.О. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник. Дніпро : УДУНТ, 2022. 146 с.
21. Луцик А. І. Використання видаткового інструменту фіскальної політики у формуванні ефективного фіскального простору України. *Інноваційна економіка*. 2018. № 9-10. С. 171-176.
22. Луцишин З., Южаніна Н., Фролова Т., Мазур М., Перебийніс Д. (2019). Сучасна офшоризація бізнесу у конструкті національної фіскальної безпеки, Міжнародна економічна політика, 1, 70–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Мер_2019_1_6
23. Лушко С. М Чернюк Т., І Персональний податковий менеджмент: теоретичні аспекти та практична реалізація Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», № 38 (2023), С. 63-68 Електронний ресурс. Режим доступу: <https://modecon.mnau.edu.ua> | ISSN 2521-6392
24. Максименко, А. (2023). Особливості та ключові тенденції міжнародного податкового регулювання *Економіка та суспільство*, (52). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-37>
25. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI (редакція від 24.07.2015) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
26. Назарова, Т., & Шевченко, М. (2022). Місце податкового менеджменту в системі управління державними фінансами в умовах воєнного стану. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*, С. 38–41. <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2022.3.38>

27. Оришин Т. М. Сучасні підходи до оптимізації оподаткування підприємств // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 31 (70). № 3, 2020. С.83-86

28. Павлуненко К. Значення і роль акта податкової перевірки та його вплив на податкові правовідносини. Право України. 2020. № 4. С. 115–126.

29. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

30. Подольська А. Тенденції діджиталізації податкових процедур та їх вплив на методи здійснення податкового контролю. Juris Europensis Scientia. 2022. Вип. 3. С. 67-71. 8.

31. Правове регулювання функціонування ІТ- компаній у здійсненні податкового контролю (вітчизняний та зарубіжний досвід) Економіка. Фінанси. Право. 2023. № 6. с. 28-32.

32. Проскура К.П., Лісовий А.В. Документальне обґрунтування ризиків фіктивності здійснених платниками податків операцій з постачання товарів у податкових перевітках. Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування. 2019. Вип. 3. С. 212–221.

33. Рудика В.І., Шпірна Д.С. Формування системи фінансового планування і прогнозування на підприємстві. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 33. С. 307–316. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/33_2019_ukr/47.pdf 9.

34. Сидорович О.Ю. Передумови функціонування та логіка трансформації контролюючих інституцій з питань оподаткування в Україні. Галицький економічний вісник. 2018. № 1. С. 70-80.

35. Смакограй, М. К. (2023). Особливості процесуального механізму застосування фінансової відповідальності за податкові правопорушення *Київський часопис права*, (3), 98-105. <https://doi.org/10.32782/klj/2022.3.15>

36. Статистичне моделювання та прогнозування у фінансах : навчальний посібник / О. В. Гуріна, Н. О. Корнева. Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2023. 246 с.

37. Тимошенко А. Оподаткування послуг в ІТ-сфері: проблеми та перспективи. Економіка та держава. 2018. № 4. С. 46–52.

38. Ткаченко Н., Хуторна М., Топазли Р., Еїсай С.А.І.А., Трофименко І. Методологічні засади стратегічного планування капіталоутворюючої бази підприємств в умовах економіки знань. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2021. № 6(41). Р. 88–99. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v6i41.251403>

39. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Організація і методика податкових перевірок: навчальний посібник. Дніпро: Середняк Т.К., 2020. 292 с.

40. Фоміна, Т., Пугаченко, О. (2023). Документальне забезпечення податкових перевірок та експертних досліджень за загальнодержавними податками. *Економіка та суспільство*. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-17>

41. Хмара М., Демидчук К. (2022). Сучасний стан міжнародного антиофшорного регулювання. *Економіка, управління та адміністрування*, 1(99), 42–48. [https://doi.org/10.26642/ema-2022-1\(99\)-42-48](https://doi.org/10.26642/ema-2022-1(99)-42-48)

42. Юнацький М.О. Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2018. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/42.pdf

43. Яку програму вибрати для подачі звітів в електронному вигляді URL: <http://www.buhuslugi.com.ua/ua/publikatsiji/562-yaku-programu-vibrati-dlva-podachi-zviti-v-elektronnomu-viglyadi.html>.

44. Agu, G. A. Impact of taxation on the performance of small and medium Enterprises in Aba, Abia State, Nigeria / G. A. Agu, O. O. Onwuka, O. Aruomah // Archives of Business Research. 2019. Vol. 7. P. 1–15. DOI: <http://dx.doi.org/10.14738/abr.73.2.6359>.

45. Belz, T. Taxes and firm size: Political cost or political power? / Thomas Belz, Dominik von Hagen, Christian Steffens // *Journal of Accounting Literature*. 2019. Vol. 42. P. 1–28. DOI:<https://doi.org/10.1016/j.acclit.2018.12.001>

46. Halunko, V. V. Foreign experience for financing small and medium business / Valentyn Halunko, Vira Halunko, Maryna Savyuk // *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4, No. 5. –P. 40–45. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-5-40-45>

47. Miller, G. Taxes and the location of U.S. business activity abroad / G. Edward Miller, Jessica P. Vistnes // *National Tax Journal*. 2019. Vol. 72. Iss. 1. P. 165–192. DOI:[dx.doi.org/10.17310/ntj.2019.1.06](https://doi.org/10.17310/ntj.2019.1.06)

48. Osama F., Muneer M. Audit and tax in the context of emerging technologies: A retrospective analysis, current trends, and future opportunities. *The International Journal of Digital Accounting Research* Vol. 21, 2021, pp. 95-128.

49. Tax Evasion & Whistleblowers: Curious Policy or Durable Strategy? *Tax Law: International & Comparative Tax eJournal*. SSRN. Accessed 5 May 2020.